

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobce

Lesy České republiky, s.p., IČO: 42196451
se sídlem Přemyslova 1106/19, 500 08 Hradec Králové

proti
žalovanému

Ministerstvo životního prostředí
se sídlem Vršovická 1442/65, 100 00 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2024, č. j. MZP/2024/210/645,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2024, č.j. MZP/2024/210/645, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 3 000,- Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Rozhodnutím ze dne 20. 11. 2023, č.j. ČIŽP-42/2023/5876 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát České Budějovice (dále též „inspekce“), ve výroku I. v části A), shledala žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa (dále jen „zákon o inspekci“), kterého se žalobce dopustil tím, že:
„svým jednáním způsobil obrožení životního prostředí v lesích, když zadal, nechal provést, prostřednictvím smluvního dodavatele prací společnosti JD a.s., na základě Smlouvy o provádění komplexních lesnických činností s platností od 1.1.2019 do 31.12.2023 a zadávacího listu těžební činnosti ze dne 2.2.2023, v měsíci únoru roku 2023, soustředování dříví, na lesním pozemku určeném k plnění funkcí lesa parc. č. 3119/1 v k.ú. Jasánky, v lesním porostu 106Aa porostních skupinách 4a, 10/1d a na navazujícím bezlesí 102 vedených v lesním hospodářském plánu LHC Vyšší Brod, LHC č. 21400, s platností od 1.1.2019 do 31.12.2028 (dále jen „LHP“), v nevhodných klimatických podmínkách, prostřednictvím harvesterové technologie – vyvážecí soupravy, na neúnosně podmáčené lesní sváznici. Realizovaným soustředováním dříví došlo k nepřiměřenému poškození půdního krytu v celkové délce 343 m vytlačení kolejí o hloubce od 50 cm do 80 cm. V kolejích došlo k poškození kořenového systému minimálně 34 stromů rostoucích podél této lesní sváznice v lesním porostu 106Aa porostních skupinách 4a, 10/1d. Stromy s poškozeným kořenovým systémem jsou obročeny infekcí škodlivých biotických činitelů dřevokazných hub. V trase lesní sváznice došlo k poškození stavu půdního profilu, negativnímu ovlivnění fyzikálních, hydrofyzikálních a půdně mechanických vlastností půdy, kdy dochází jednak k zhutnění, utužení půdního tělesa, k narušení půdního krytu a vzniku rizika eroze proudící vodou. K vodní erozi došlo v její západní svažitéjší části v lesním porostu 106Aa porostní skupina 4a, kdy zde v průběhu prací docházelo k smyvu zeminy na bezlesí 102. Ve střední a západní rovinaté části lesní sváznice v lesním porostu 106Aa porostní skupina 10/1d docházelo k stagnaci povrchové i podpovrchové vody, která má za následek podmáčení okolních lesních porostů, které jsou pak náchylnější na negativní působení škodlivých abiotických činitelů bořivých větrů a sněhu. LČR s.p. při realizaci soustředování dříví nedostatečně zasáhly v průběhu vznikajících škod, nepřijaly dostatečná opatření k zabránění vzniku škod a takto spáchaly přestupek podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o inspekci, tedy vytvořily podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů na les.“ Za výše uvedený přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 40 000 Kč podle § 4 odst. 2 zákona o inspekci, a výrokem II. rozhodnutí prvostupňového orgánu povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.
2. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání. Ministerstvo životního prostředí (dále jen „žalovaný“) odvolání žalobce zamítlo a potvrdilo prvostupňové rozhodnutí. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce se přestupku dopustil v únoru roku 2023, kdy zadal a nechal provést prostřednictvím smluvního dodavatele soustředování dříví na lesním pozemku p.č. 3119/1 v k. ú. Jasánky. Soustředování dříví bylo realizováno s pomocí harvesterové technologie na neúnosně podmáčené lesní sváznici v nevhodných klimatických podmínkách, čímž došlo k nepřiměřenému poškození půdního krytu v celkové délce 343 m vytlačení kolejí o hloubce od 50 do 80 cm. Žalobce při realizaci předmětné činnosti nedostatečně zasáhl, resp.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

nepřijal dostatečná opatření, aby vzniku škod zabránil nebo je minimalizoval, čímž došlo k vytvoření podmínek pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů, a k ohrožení životního prostředí v lesích. Žalovaný ve shodě s inspekcí konstatoval, že odborná lesnická literatura vnímá za nepřiměřené poškození lesa již vytlačení kolejí o hloubce nad 25 cm, neboť tím vznikají trvalé deformace půdního tělesa a dochází k přetrhání kořenů nacházejících se pod povrchem. V nyní řešeném případě činila hloubka kolejí více než dvojnásobek uvedeného limitu, není tedy pochyb, že tento stav nelze za přiměřené opotřebení linky označit. Žalovaný shrnul, že má za dostatečně prokázané, že vytýkaným jednáním došlo k poškození lesa/lesního ekosystému nad míru, kterou zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „lesní zákon“) v § 33 odst. 6 a § 34 odst. 1 při hospodaření v lese ještě připouští. Poznamenal, že účelem § 33 odst. 6 lesního zákona je chránit lesní ekosystém před negativními dopady těžebních prací, které jsou kromě jiného i důsledkem použití nevhodných mechanizačních prostředků a postupů při přibližování či vyvážení vytěžené dřevní hmoty z lesa, což je i řešený případ.

3. Ke stanovení výše pokuty žalovaný uvedl, že negativní dopady poškození půdního krytu a kořenových systémů okolních stromů na lesní ekosystém inspekce vyhodnotila sice jako lokálního charakteru, v daném místě jsou však neopomenutelné a významné. O době trvání protiprávního jednání inspekce uvážila jako o krátké, neboť předmětná činnost proběhla v únoru 2023, přičemž počátkem března již bylo přistoupeno k částečné nápravě závadného stavu. Způsob spáchání přestupku inspekce označila jako opomenutí zákonných povinností. Žalovaný se s těmito úvahami inspekce ztotožnil. Přitěžující okolnosti nebyly shledány. Ve prospěch žalobce však inspekce zohlednila řadu okolností, např. krátkou dobu trvání protiprávní činnosti a skutečnost, že vytvořil podmínky pro výkon kontroly a s kontrolujícími spolupracoval, a poté se snažil napomoci i při objasňování přestupku. Přihlédla též k tomu, že bezprostředně po ukončení prací bylo přistoupeno k úpravě linky, a že další dílčí opravy proběhly i v pozdější době, což bylo ověřeno a doloženo při ústním jednání dne 19. 9. 2023. Za polehčující okolnost inspekce označila i to, že podíl na vzniku protiprávního stavu měla též nečekaná změna povětrnostních podmínek v lokalitě. Žalovaný ve shodě s inspekcí zároveň podotknul, že žalobce hospodaří na cca 45–50 % rozlohy lesů ČR a disponuje kvalifikovaným lesnickým personálem. Žalobce se prezentuje jako podnik s certifikací PEFC, což kromě jiného znamená, že má usilovat o trvale udržitelném hospodaření v lesích a o zlepšení všech funkcí lesů ve prospěch životního prostředí. Žalovaný se ztotožnil s uložením pokuty ve výši 40 000 Kč, jak žalobci, tak společnosti JD a.s., která soustřeďování dříví prováděla. Inspekce a žalovaný konstatovali, že žalobce a společnost JD a.s., se na naplnění skutkové podstaty přestupku podíleli shodnou měrou. Pokuta byla uložena při samé spodní hranici zákonem stanoveného rozpětí.

II.

Obsah žaloby, vyjádření žalovaného

4. **Žalobce** se v žalobě domáhal zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, jakož i rozhodnutí prvostupňového správního orgánu v části A) výroku I. a II.
5. V části II. žaloby žalobce namítal nepřezkoumatelnost výroku prvostupňového rozhodnutí. Uvedl, že z výroku není zřejmé, jaký skutek je mu kladen za vinu. Zda je sankcionován za to, že
 - zadal, nechal provést soustřeďování dříví, anebo

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- při realizaci soustředování dříví nedostatečně zasáhl v průběhu vznikajících škod, nepřijal dostatečná opatření k zabránění vzniku škod.

Žalobce byl přesvědčen, že z výroku není zřejmé, v čem spočívá skutková podstata vytýkaného přestupku. Samotným zadáním těžby nelze spáchat delikt, potrestání za opomenutí je u tohoto přestupku vyloučeno. Uvedl, že sankční odpovědnost je u předmětného deliktu primárně odvozena od jednání, kterým dojde k poškození nebo ohrožení životního prostředí v lesích vytvořením podmínek pro působení škodlivých činitelů. Správní orgány kladou žalobci za vinu nikoli realizaci samotné těžby, ale „toliko“ její zadání, resp. její objednání a umožnění její realizace. Dle žalobce pro jeho odpovědnost by muselo být v řízení prokázáno, že uvedenou činnost prováděnou jinou osobou řídil, kontroloval a uděloval ke způsobu provádění pokyny. Takové jednání by pak muselo být označeno v rámci popisu skutku. Prvostupňové rozhodnutí však nepopisuje, jakým způsobem se žalobce na těžební činnosti přímo podílel, resp. že žalobce uvedenou činnost řídil, kontroloval nebo uděloval ke způsobu jejího provádění pokyny. Žalobce namítal, že byl v rozporu se zásadou *nullum crimen sine lege* shledán vinným ze spáchání přestupku, u kterého znaky skutkové podstaty z pozice zadavatele (objednatele) těžební činnosti naplnit nemohl. V souvislosti s výše uvedeným žalobce odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze, č. j. 9 A 123/2016-59, ze dne 14. 6. 2018.

6. V části III. žaloby žalobce namítal, že neporušil ani lesní zákon, konkrétně § 11 odst. 1 lesního zákona, § 33 odst. 6 a § 34 odst. 1 téhož zákona. Rozhodnutí správních orgánů jsou nesrozumitelná a tudíž nezákonná, neboť v nich absentují tvrzení týkající se souvislostí mezi porušením zákona o inspekci a lesního zákona. Zopakoval, že nezadal (neurčil) způsob provedení soustředování dřevní hmoty, a že samotnou těžbu ani neprováděl. Akcentoval, že lesní zákon počítá s negativními dopady při těžebních pracích, a počítá s poškozením lesa, které nesmí být nepřiměřené. Nesouhlasil se závěrem v napadených rozhodnutích, že došlo k poškození kořenů ve vyšší míře než obvyklé, a že se tedy jedná o nepřiměřené poškození lesa ve smyslu lesního zákona. Namítal, že ve správních rozhodnutích není vysvětleno, co představuje přiměřené poškození lesa, a kde je v daném případě hranice mezi přiměřeností a nepřiměřeností.
7. V části IV. žaloby žalobce namítal nezákonnost napadeného rozhodnutí spočívající v nesprávném právním posouzení. Uvedl, že správní soudy judikovaly, že odpovědnost za poškození životního prostředí v lesích nese ten, kdo konkrétní deliktní jednání prováděl a vlastním zaviněním vytvořil podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů. Dle žalobce je vyžadováno zaviněné jednání a nepostačí pouhé zjištění existence škodlivých následků. Žalobce měl za to, že jakékoli zavinění ve vztahu k tvrzenému ohrožení a poškození životního prostředí v lesích mu prokázáno nebylo. Namítal, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci, pokud se nezabývaly smlouvou v tom směru, jaké povinnosti smlouva ukládá zhotoviteli při provádění těžebních činností (zejména čl. IX. odst. 8, písm. d) smlouvy, čl. XI. odst. 5, věta první a druhá smlouvy, čl. XIV. odst. 1, věta pátá smlouvy, Příloha č. T2 Podrobné podmínky provádění těžebních činností – čl. IV. Soustředování dříví, bod 2 až 4). Žalobce shrnul, že smlouva ani zadávací listy na těžební činnosti nepředstavují pokyny zadavatele k použití konkrétní těžební mechanizace. Navíc žalobce práce zadal v době k provedení prací vhodné, tj. v době zámruzu. Volba těžební mechanizace, popř. technologie soustředování dříví je na uvážení smluvního partnera (zhotovitele). Správní orgány se nezabývaly tím, jakou úlohu měl žalobce v rámci smluvního vztahu s dodavatelem, a to ve vztahu ke konkrétnímu způsobu provádění těžebních činností.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Dle žalobce odpovědnost za přešůek by měla mít osoba, která těžební práce skutečně prováděla.

8. Žalobce rovněž namítal, že zvolená těžební mechanizace a technologie soustřeďování dříví byla vhodná, což dokládá Znalecký posudek č. 028982/2024, zpracovaný doc. Ing. Jiřím Dvořákem, Ph.D., znalcem v oboru lesního hospodářství, odvětví Dříví – těžba, specializace: lesnické technologie, ze dne 8. 4. 2024 (dále jen „znalecký posudek“), který žalobce navrhl provést k důkazu. Ze znaleckého posudku plyne závěr, že: *„použitá technologie v dotčeném porostu je rámcově optimální ve srovnání s jinými těžebními či dopravními technologiemi a je vhodná do předmětného terénu...zvolený harvesterový uzel je přípustný pro mýtní těžby (druh těžby) v porostech uvedených vlastností a dimenzí uvedených v LHP a úměrný dané fázi růstu lesa „tlustá kmenovina“. Klimatické podmínky v daném období neobřozovaly bezpečnost práce nasazením harvesterové technologie. Prostorové uspořádání pracoviště (členění technologickými linkami) bylo provedeno pro použití harvesterové technologie“* (viz str. 20 až 22 znaleckého posudku). Žalobce tedy měl za to, že smluvním partnerem využitá technologie soustřeďování dříví použitím klestu na linku je šetrná k lesním ekosystémům, oproti správními orgány upřednostňované metodě pokládání umělohmotných mobilních rohoží či desek (viz str. 15 prvostupňového rozhodnutí). Neboť ze znaleckého posudku dále vyplývá, že: *„plastové rohože nejsou na trhu standardně nabízeny a v lesním hospodářství užívány. Využití plastových rohoží je doporučováno spíše na krátkých úsecích, do cca 15 m. Mezi nevýhody všech plastových podkladů patří zejména cenová náročnost, časová náročnost instalace, riziko poškození kořenů stromů podél linek hranami rohoží, jejich průběžné opotřebení, náročná demontáž desek a riziko plastového odpadu v lesním porostu“* (blíže viz str. 22 až 25 znaleckého posudku).
9. V části V. žaloby žalobce namítal, že správní řízení je zatíženo vadou, a skutkový stav nemá oporu ve spisu. Dne 19. 9. 2023 se konalo na předmětné lince ústní jednání, o němž pak inspekce vyhotovila protokol. Žalovaný na str. 5 napadeného rozhodnutí konstatoval, že: *„Z obsahu protokolu sepsaného inspekcí je zřejmé, že byl vyhotoven až po ukončení ústního jednání bez přítomnosti zástupců Lesů ČR a společnosti. Protokol tudíž není opatřen jejich podpisy a chybí uvedení důvodů, proč tak neučinili. Jelikož v protokolu nejsou uvedeny námítky zúčastněných subjektů proti jeho obsahu, není zřejmé, zda některý ze zástupců Lesů ČR a společnosti hodlal toto své právo v rámci ústního jednání uplatnit, či nikoli.“* Žalovaný dále dospěl k závěru, že inspekce při vyhotovení protokolu nepostupovala v souladu s právními předpisy. Proto je dle žalobce překvapivý a nesprávný konečný závěr žalovaného, že nesprávný postup inspekce nemá na řádné zjištění věci žádný významný vliv. Pokud protokol o ústním jednání neobsahuje náležitosti, vyžadované správním řádem, nelze jej jako důkaz použít. Skutkový stav, který vzal žalovaný i inspekce za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy, resp. v nich nemá oporu. Žalobce doplnil, že při ohledání na místě dne 19. 9. 2023 již nebylo možné zjistit, zda vůbec došlo k tvrzenému poškození kořenových systémů u jednotlivých stromů nacházejících se podél poškozené linky, resp. konkrétní rozsah tohoto poškození a ani dobu vzniku těchto poškození.
10. Žalobce dále namítal, že mu žalovaný odejmul právo na spravedlivý proces a právo vyjádřit se k doplněnému dokazování. Namítal, že žalovaný poprvé až v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí zásadní úvahy ohledně použití technické normy ČSN 83 9061 (viz strana 6 napadeného rozhodnutí). Dle žalobce však uvedenou normu ČSN 83 9061 nelze aplikovat na lesní porost. Předmětný porost, u něhož mělo dle závěru inspekce dojít k ohrožení životního prostředí, je v současné době v mýtním věku. Zásahy, které zde byly provedeny, představují první fázi obnovy tohoto porostu. Cíleně zde probíhá těžba za

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

účelem prosvětlení porostu pro umožnění odrůstání mladých stromků vzešlých ze semen mateřského porostu, tedy řádově většího množství dřevin. V průběhu několika let se předpokládá pokácení dalších stromů z mateřského porostu k uvolnění odrůstajícího mladého porostu včetně údajně poškozených stromů. Žalobce uvedl, že ani v případě snížení vitality jednotlivých stromů uprostřed porostu by nedošlo k destabilizaci porostu, došlo by pouze ke zvýhodnění okolních stromů v rámci konkurenčního využití světelných poměrů. Využití normy je dále dle žalobce podmíněno prováděním stavebních prací. Žalobce zdůraznil, že provádění výkopů vede jednoznačně k odseknutí a/nebo odstranění kořenů. Odseknutí kořenů není srovnatelné s jejich případným stlačením při vytvoření kolejí. Aplikace technické normy ČSN 83 9061 je tak dle žalobce u lesního porostu vyloučena.

11. V části VI. žaloby žalobce nesouhlasil s výkladem žalovaného na straně 7 napadeného rozhodnutí, že: *„odborná lesnická literatura vnímá za nepřiměřené poškozování lesa již vytlačení kolejí o hloubce nad 25 cm, neboť tím vznikají trvalé deformace půdního tělesa a dochází již k přetrhávání kořenů nacházejících se pod povrchem cesty“*. Žalobce uvedl, že po vyjetí kolejí na lince od hloubky 25 cm a více je nezbytné tuto linku uvést do původního stavu. Žalobce se domníval, že vyjetí kolejí na lince v hloubce 25 cm a více během těžebních činností v lese nemusí být nepřiměřené. Vždy je totiž nezbytné zohlednit místní podmínky. Pokud by vyjetí kolejí na lince hlubších 25 cm bylo považováno na porušení zákona, resp. ohrožení životního prostředí, nebylo by na některých lokalitách možné provádět těžební činnosti a lesnické hospodaření. Žalobce dále namítal, že těžební zásahy byly provedeny ve prospěch větší stability porostu. Výše uložené pokuty je tak nepřiměřená, resp. pokuta neměla být uložena vůbec.
12. Žalobce dále namítal, že žalovaný na straně 9 napadeného rozhodnutí opět dotváří chybějící argumentaci na podporu rozhodnutí prvního stupně, když k závěru inspekce o snížení *„ekologické stability sousedících lesních porostů“* žalovaný poznamenává, že: *„inspekce měla patrně na mysli ekologickou stabilitu lesního ekosystému (nikoli lesních porostů), neboť „ekologickou stabilitou“ je myšlena schopnost ekosystému zachovávat si své přirozené vlastnosti a funkce a vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli. Odvolací orgán nemá pochyb, že vytýkané jednání bude mít na vlastnosti dotčené části lesního ekosystému i na vzájemné vazby mezi jeho základními složkami negativní vliv. Odvolací orgán dále doplňuje, že snížení stability sousedících stromů v důsledku poškození kořenových systémů, ohrožení navazujících lesních porostů šířením infekce dřevokaznými houbami z těchto poškozených stromů, a snížení růstových schopností stromů vlivem podmáčení terénu, může mít za následek zvýšené nebezpečí napadení těchto stromů škodlivými hmyzími škůdci a jejich následné odstranění. V důsledku prořezávání dotčených porostů se pak zvyšuje riziko působení větru a sněhu v těchto porostech.“* Dle žalobce tak žalovaný opakovaně až v napadeném rozhodnutí doplnil novou argumentaci, a odejmul žalobci právo na tato nová tvrzení reagovat. Nadto dle žalobce nebylo v řízení nijak prokázáno, že těžební činností došlo ke změně vodního režimu. Žalobce rovněž namítal, že žalovaný na straně 9 napadeného rozhodnutí uznal, že výrok prvostupňového rozhodnutí v části týkající se eroze a smyvu zeminy, je nadbytečný a matoucí. Dle žalobce je tak prvostupňové rozhodnutí nepřezkoumatelné z důvodu nesrozumitelnosti. Navíc „nový“ závěr inspekce o erozi a smyvu zeminy nebyl v prvostupňovém řízení doložen důkazy, a žalobci nebylo umožněno se k této nové skutečnosti vyjádřit, čímž bylo řízení zatíženo další vadou.
13. Podstatného porušení ustanovení o řízení se správní orgány dle žalobce dopustily i při začlenění nových důkazních prostředků do spisu, a to videí zveřejněných v roce 2023 Českou

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

televizi - „Události v regionech“ ze dne 2. 3. 2023 a „Události“ ze dne 2. 6. 2023. Žalovaný opět až během odvolacího řízení doplnil do spisu nové důkazy, ohledně nichž žalobci odejmul právo se s nimi seznámit a vyjádřit se k nim. Výzva žalovaného ze dne 24. 1. 2024 zatížila řízení vadou, pokud z ní nebylo zřejmé, k čemu se má žalobce vyjádřit a obsahovala přílohou pouze print screen obrazovky (bez informace o existenci a založení videí do spisu). Dle žalobce přitom žalovaný v napadeném rozhodnutí z videí vychází, když na str. 10 uvádí, že: *„pořady mají dostatečnou vypovídající hodnotu o tom, v jakém stavu se činnostmi nejvíce zasazená část linky v době jejich realizace nacházela“*.

14. V části VII. žaloby žalobce shrnul skutkové okolnosti, resp. klimatické podmínky, které panovaly v únoru a březnu 2023 při zadání a provedení těžby. Uvedl, že v době zadání prací dne 2. 2. 2023 byl půdní povrch promrzlý, teploty v noci dosahovaly i méně než $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, průměrné denní teploty vzduchu se pohybovaly okolo $0\text{ }^{\circ}\text{C}$. V průběhu těžebních prací však nastala v druhé půlce února na cca týden obleva a denní teploty vystoupaly až k $6\text{ }^{\circ}\text{C}$. Od počátku března 2023 byly denní teploty opět okolo $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ a dle předpovědi počasí teploty již více klesat neměly. Žalobce tedy zadal provedení činností v období, které bylo vhodné pro tyto práce (půdní povrch byl zmrzlý a panoval mráz jak v noci, tak během dne). Žalobce nebyl obeznámen s tím, kdy smluvní partner zadané činnosti provedl. Namítal, že není povinen a ani schopen být neustále přítomen na místě těžby. Zdůraznil, že z důvodu oteplení byly prováděné práce dokonce přerušeny. Úplné zastavení prací s tím, že budou dokončeny až budou příznivé klimatické podmínky, však lze připustit pouze v teoretické rovině, a nikoliv v praxi. Uvedl, že neprodleně po skončení prací byly provedeny povýrobní úpravy. Při ústním jednání dne 19. 9. 2023 tak nebylo na místě možno zjistit, že by zde probíhala těžba. Tuto skutečnost a stav pozemku žalobce dokládal připojenými fotografiemi. Z uvedeného dle žalobce plyne, že zajistil, aby (případně) negativní dopady při zajištění těžebních prací byly minimalizovány a nedošlo k žádnému ohrožení ani poškození lesa (ani přiměřenému). Žalobce více učinit nemohl. I pokud by snad žalobce byl spoluodpovědný za ohrožení životního prostředí, pak je nutno vzít v potaz, že v řízení prokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení či ohrožení chráněného zájmu zabránil, tedy naplnil a prokázal splnění podmínek pro liberaci.
15. Na závěr žalobce zdůraznil, že zadané práce byly činěny z důvodu obhospodařování lesa a ve prospěch stability a diverzifikace porostu, tzn. jednalo se o pozitivní zásahy. Pokud by snad bylo v daném místě z důvodu těžby několik jednotlivých stromů poškozeno, nenarušilo by to stabilitu porostu. Porosty jsou průběžně dle potřeby doplňovány, a tudíž ani odtěžení/úhyn jednoho stromu nemá dopad na stabilitu porostu, neboť je porost okamžitě doplněn. V řízení se však žádné poškození ani ohrožení porostu neprokázalo. Závěry inspekce v prvostupňovém rozhodnutí nejsou správné ani ohledně tvrzeného ohrožení infekcí škodlivých biotických činitelů dřevokazných hub. Touto nesprávnou logikou by výchovné zásahy, spočívající v odtěžení části stromů, byly taktéž příčinou pro infekci škodlivých biotických činitelů dřevokazných hub. Tvrzení správních orgánů ohledně ohrožení infekcí škodlivých biotických činitelů dřevokazných hub označil za ryze obecné, bez vyhodnocení konkrétních dopadů v předmětném případě.
16. Žalobce navrhl, aby soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí i prvostupňové rozhodnutí, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
17. **Žalovaný** ve vyjádření ze dne 13. 5. 2024 žalobu odmítl a odkázal na obsah žalobou napadeného rozhodnutí. K části II. žaloby uvedl, že z výroku prvostupňového rozhodnutí je dostatečně zřejmé, co je žalobci kladeno za vinu, tj. že v rozhodném období zadal a nechal

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

provést soustředování dříví, přičemž v průběhu realizace při vznikajících škodách dostatečně nezasáhl, resp. nepřijal dostatečná opatření, aby vzniku škod zabránil. Žalovaný dodal, že k ohrožení životního prostředí může dojít i nečinností či opomenutím činit dostatečná opatření. Ke druhému žalobnímu bodu žalovaný uvedl, že z názvu Zadávacího listu těžební činnosti ze dne 2. 2. 2023 je zřejmé, že se netýká jen provedení „těžby“ bez dalšího, ale provedení „těžební činnosti“, jejíž součástí je podle Smlouvy i soustředování dříví (viz čl. V. *Předmět smlouvy*, bod 5.). Uvedl, že Zadávací list neobsahuje Smlouvou stanovené náležitosti, a že žalobce ponechal způsob provedení soustředování dříví zcela na vůli společnosti, neznamená to ovšem, že není za vznik protiprávního jednání spoluodpovědný. Dle žalovaného bylo povinností žalobce, aby provádění těžební činnosti dostatečně kontroloval, neboť je to žalobce, kdo na předmětném lesním majetku vykonává práva a povinnosti spojené s vlastnictvím lesů.

18. K námitkám v části III. žaloby žalovaný odkázal na stranu 7 a následující v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Uvedl, že nebylo zapotřebí prokazovat úbytek vitality u každého jednotlivého stromu podél linky či označovat a zaměřovat jejich konkrétní poškození, neboť nebylo pochyb, že vytýkaným jednáním nemohlo dojít pouze k oděrkům kořenů nebo k přetržení slabších kořenů nacházejících se pod povrchem linky, ale při hloubce kolejí pohybující se v rozmezí 50 až 80 cm muselo dojít ke zpřetrhání či poškození všech kořenů, které pod linkou prorůstaly. Pro určení přiměřenosti či přípustnosti poškození lesního ekosystému bylo tedy potřebné určit alespoň řádově počet takto poškozených stromů, což inspekce učinila. K argumentaci žalobce, že těžba v dané lokalitě probíhala již v minulosti, žalovaný odkázal na stranu 6 a násl. odůvodnění rozhodnutí. K argumentaci žalobce znaleckým posudkem ze dne 8. 4. 2024 žalovaný uvedl, že mu obsah posudku není znám.
19. K námitkám v části V. žaloby žalovaný vysvětlil, že stěžejními důkazy v řízení byla zjištění pořízená v rámci inspekčního šetření dne 1. 3. 2023 a následně provedené kontroly. Co se týká využití protokolu ze dne 19. 9. 2023 jako důkazního materiálu, žalovaný uvedl, že inspekci ve svých předchozích rozhodnutích, č. j. MZP/2023/212/1060, ze dne 22.8.2023 a, č. j. MZP/2023/212/1061, ze dne 22. 8. 2023 zavázal, aby v pokračujícím řízení určila množství stromů, u nichž vytýkaným jednáním došlo k poškození kořenových systémů, nikoli rozsah či způsob jejich poškození. Rozsah poškození již nebylo možné z důvodu povýrobní úpravy linky, provedené ještě v březnu 2023, zpětně stanovit. Žalovaný přitom považoval za podstatné, že žalobce způsob zjištění množství poškozených stromů inspekci, jak byl zaznamenán v protokolu ze dne 19. 9. 2023 ve svém vyjádření k obsahu protokolu, a ani v odvolání, nerozporoval. Namítal pouze, že nelze tvrdit, že jsou všechny tyto stromy poškozené, a že k jejich poškození došlo právě vytýkaným jednáním. Žalovaný nesouhlasil s námitkou žalobce, že rozsáhle doplnil dokazování a odejmul tím žalobci právo se k novým důkazům vyjádřit. Naopak konstatoval, že nedoplnil nové důkazy, pouze podrobněji rozvedl strohou argumentaci inspekce ve věci postupu při určení množství poškozených stromů. Inspekce při jeho určení vycházela z prokázané skutečnosti (v rámci kontroly), že došlo k vytlačení kolejí do hloubky 50 až 80 cm, a z tvaru kořenového systému smrku ztepilého. Žalovaný uvedené toliko doplnil veřejně dostupnými informacemi na straně 6 žalobou napadeného rozhodnutí. K výtce, že aplikace České technické normy ČSN 83 9061 byla v dané věci nepřijatelná, žalovaný vysvětlil, že odkazem na danou normu pouze podpořil inspekci využitý číselný údaj 2,5 m (odbornou veřejností navíc běžně užívaný), týkající se minimální vzdálenosti od paty kmene stromu, kterou je zapotřebí při zásazích do půdního profilu dodržet, aby byl zásah do kořenového systému stromu ještě únosný. Vytlačení kolejí do hloubky 50 až 80 cm je svým účinkem na kořenový systém stromu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

srovnatelný s účinkem výkopových prací obdobného charakteru, a lze proto tuto limitní vzdálenost využít i pro vyhodnocení únosnosti zásahu do kořenového systému dřevin rostoucích na lesních pozemcích.

20. K námitkám v části VI. žaloby žalovaný uvedl, že údaj ohledně nepřiměřenosti hloubky vytlačení kolejí nad 25 cm vychází z odborné literatury, a nejedná se o výklad žalovaného. S argumentací žalobce, že po vyjetí kolejí na lince do hloubky 25 cm a více, je nezbytné uvést ji do původního stavu, žalovaný částečně souhlasil. Tato skutečnost vyplývá z údajů v tabulce na straně 72 až 73 publikace, které se týkají linek trvalého charakteru nacházejících se na obdobných stanovištích. Nicméně vytýkaným jednáním došlo k vyjetí kolejí do hloubky více než dvojnásobku tohoto mezního parametru 35 cm. K tvrzení žalobce, že žalovaný na straně 9 odůvodnění rozhodnutí opětovně doplňuje novou argumentaci a odnímá tím žalobci právo na jeho nová tvrzení reagovat, žalovaný uvedl, že pouze jinými slovy interpretoval a shrnul úvahy inspekce obsažené v odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí. Žalovaný, a ani inspekce netvrdili, že „těžební činností došlo ke změně vodního režimu“, jak namítal žalobce, pouze specifikovali dopady vytýkaného jednání, které mohlo mít dopad na vodní režim. Dodal, že detailní popis okolností vedoucích k ohrožení životního prostředí v lesích náleží do odůvodnění rozhodnutí, jejich uvedení ve výrokové části může být nadbytečné a matoucí, avšak nikoli nezákonné.
21. Nesouhlasil s žalobní námitkou týkající se zařazení nových důkazů do správního spisu (tj. snímky obrazovky), jelikož žalobci muselo být z povahy věci zřejmé, že žalovaný do spisu nezaložil pouze snímky obrazovek, nýbrž videa, na které linky na snímcích obrazovek odkazovala. Žalovaný trval na svém závěru na straně 9 odůvodnění rozhodnutí, že skutečnosti, které z obsahu pořadů vysílaných Českou televizí vyplývají, byly zmíněny jen pro dokreslení situace v lokalitě v rozhodné době, neboť z nich žádné, pro řešenou věc zásadní závěry nevyvodil. Námitku žalobce tak považoval za účelovou.
22. K části VII. žaloby žalovaný konstatoval, že žalobce existenci liberačních důvodů v prvoinstančním, ani v odvolacím řízení nenamítal, zároveň byl přesvědčen, že podmínky pro aplikaci liberace nebyly v řešeném případě naplněny.

III.

Posouzení žaloby

23. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)].
24. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť tento postup účastníci akceptovali (žalobce s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasil na č. l. 12 spisu, žalovaný se na výzvu soudu nevyjádřil). Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť soud shledal, že veškeré listiny potřebné pro posouzení a rozhodnutí věci jsou součástí správního spisu, jímž se dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008–117). Nad rámec listin založených ve správním spisu žalobce navrhl provést k důkazu znalecký posudek č. 028982/2024 ze dne 8. 4. 2024, zpracovaný doc. Ing. Jiřím Dvořákem, Ph.D. znalcem v oboru lesního hospodářství, dále k žalobě přiložil fotografie – stav linky a porostu po těžebních činnostech, tyto fotografie ovšem nenavrhnul provést k důkazu. Nicméně žádnou

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

z žalobcem doložených listin soud k důkazu pro nadbytečnost neprovedl, a to s ohledem na níže provedené právní posouzení věci, v jehož rámci se soud vypořádává i těmito návrhy na doplnění dokazování.

25. Žaloba je důvodná.
26. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
27. Podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o inspekci platí, že: *„Fyzická, právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů,“*, podle odst. 2 téhož ustanovení: *„za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 5 000 000 Kč“*.
28. Podle § 11 odst. 1 lesního zákona platí, že: *„Každý si musí počínat tak, aby nedocházelo k obrozování nebo poškozování lesů, jakož i objektů a zařízení sloužících hospodaření v lese.“*
29. Podle § 33 odst. 6 lesního zákona platí, že: *„Provádět těžbu mýtní úmyslnou v lesních porostech lesa vysokého mladších než 60 let nebo lesa nízkého a středního mladších než 20 let je zakázáno. V odůvodněných případech, jako jsou zejména obrožené lesní porosty, lesní porosty přípravných nebo rychle rostoucích dřevin, může orgán státní správy lesů při schvalování plánu nebo na žádost vlastníka lesa povolit výjimku z tohoto zákazu.“*
30. Podle § 34 odst. 1 lesního zákona platí, že: *„Soustředování, uskladnění a odvoz dříví (dále jen "lesní doprava") musí být prováděny tak, aby nedocházelo k nepřiměřenému poškozování lesa a ostatních pozemků.“*
31. Žalobce předně namítal, že z výroku prvostupňového rozhodnutí není zřejmé, jaký skutek je mu kladen za vinu. Zda je sankcionován za to, že zadal a nechal provést těžbu, včetně soustředování dříví, anebo při realizaci soustředování dříví nedostatečně zasáhl v průběhu vznikajících škod, a nepřijal dostatečná opatření k jejich zabránění. Soud připouští, že výroková věta v části I., A) je formulována ne příliš šťastným způsobem. Nicméně z celého popisu skutku ve výroku prvostupňového rozhodnutí i odůvodnění je zřejmé, že přestupkové jednání žalobce spočívalo jednak v realizaci soustředování dříví v nevhodných klimatických podmínkách, prostřednictvím harvesterové technologie, kterážto činnost byla žalobcem zadána a ponechána k provedení třetímu subjektu, a rovněž tak v tom, že žalobce během samotného provádění soustředování dříví nedostatečně zasáhl v průběhu vznikajících škod a nepřijal dostatečná opatření k zabránění jejich vzniku. Popis skutku je přitom objektivní události ve vnějším světě, a může spočívat i ve více jednáních žalobce (žalobce se ho může dopustit vícero jednáními). Soud ohledně popsaného jednání ve skutkové větě tak nespatřuje ničeho problematického. Veškerým výše popsaným jednáním žalobce vytvořil podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů na les dle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o inspekci. Součástí objektivní stránky skutkové podstaty tohoto přestupku podle zmíněného ustanovení je nejen (aktivní) jednání, tj. konání, nýbrž i (pasivní) opomenutí, tj. nekonání, ačkoliv aktivně jednat měl z důvodu zákonem stanovené povinnosti. Soud shrnuje, že porušení nebo ohrožení životního prostředí v lesích se lze dopustit jak konáním, tak opomenutím, přičemž správní orgány žalobci vytýkaly opomenutí konat a učinit dostatečná opatření k zabránění škod. Soud dodává, že žalobce byl povinen konat s ohledem na svá práva a povinnosti spojené s vlastnictvím lesů. Žalobce má totiž veřejnoprávní povinnosti uložené lesním zákonem, např. povinnost dle § 33 odst. 6 nebo 34 odst. 1 lesního zákona (viz rozsudky NSS ze dne 13. 10. 2015, č. j. 8 As 50/2015-29, ze dne 22. 12. 2015, č. j. 6 As 157/2014-53). Soud nevešel na námitku žalobce, že opomenutí

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

je u tohoto přestupku vyloučeno a opakuje, že žalobce rozhodně nebyl potrestán za pouhé zadání těžby.

32. Co se týče obrany žalobce, že v popisu skutku by muselo být uvedeno, že žalobce činnost prováděnou třetí osobou řídil, kontroloval a uděloval pokyny, konstatuje soud následující. Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 6. 2018, č. j. 9 A 123/2016-59, na který odkázal žalobce, vyplývá, že: „*aby bylo, lze žalobce coby zadavatele určité činnosti, jejíž provedení jinou osobou mělo podle správních orgánů popsáním způsobem ohrozit životní prostředí v lesích, shledat vinným ze spáchání příslušného správního deliktu, muselo by být v řízení prokázáno, že žalobce uvedenou činnost prováděnou jinou osobou řídil, kontroloval a uděloval ke způsobu jejího provádění pokyny*“. V citovaném rozsudku zdejší soud přisvědčil námitce žalobce, že: „*správní orgány spatřovaly základ pro vytvoření podmínek konkrétně identifikovaných škodlivých biotických a abiotických činitelů právě v provedené těžbě, resp. v těžební činnosti provedené podle správních orgánů v nepřiměřeném rozsahu...Současně je z výroku i odůvodnění Prvostupňového rozhodnutí, aprobevaného žalovaným v Napadeném rozhodnutí, zcela zjevné, že správní orgány žalobci kladly za vinu nikoli realizaci samotné těžby, ale „toliko“ její zadání, resp. její objednání a umožnění její realizace.*“ (pozn. potvrzení provedeno soudem). V nyní posuzovaném sporu je ovšem zcela jiná situace, k sankcionování žalobce došlo na základě jeho opomenutí, jež spočívalo v nedostatečném zásahu v průběhu vznikajících škod, a nepřijetí dostatečných opatření k jejich zabránění. Žalobcem odkazovaný rozsudek zdejšího soudu se pro svou nepřiléhavost na nyní řešenou věc nepoužije.
33. Naopak za přílehavou má soud v dané věci judikaturu správních soudů, dle které může být vlastník lesa (či subjekt hospodařící s lesy) odpovědný i za opomenutí konat, srov. rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2020, č. j. 4 As 210/2018 - 46, dle kterého: „*Stěžovatel má totiž stále (i tehdy, prodal-li lesní porost k vytěžení třetímu subjektu) povinnosti vyplývající ze zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „zákon o lesích“), jako je mimo jiné povinnost počínat si tak, by byly zachovány (plněny rovnoměrně a trvale) funkce lesa (§ 11 odst. 2 zákona o lesích), či aby nedocházelo k nepřiměřenému poškozování lesa a ostatních pozemků či ohrožování anebo poškozování lesů (§ 34 a § 11 odst. 1 zákona o lesích). Těchto povinností si ostatně stěžovatel byl dobře vědom, neboť právě proto zakotvil do smlouvy uzavřené se společností JEWA nejen doporučení k použití těžební technologie, ale i ohledně možnosti ovlivňovat průběh těžby a těžebních prací (viz články V a VI smlouvy ze dne 22. 2. 2012, resp. i přílohy č. 1 a č. 2 této smlouvy). Nepostupoval-li však nakonec, v rozporu se zákonnými povinnostmi i s možnostmi danými uvedenou smlouvou, tak, aby k ohrožení životního prostředí v lesích nedošlo, jeho odpovědnost je dána. Nemůže se jí proto vyhnout prostým tvrzením, že vlastní těžební činnosti, jež se negativně odrazily na životním prostředí, uskutečnil jiný subjekt, jeho smluvní partner. Činnost uvedené společnosti stěžovatel měl a mohl kontrolovat, usměrňovat, popřípadě i její práce pozastavit a určit použití vhodnějších technologií a provedení prací za vhodnějších klimatických podmínek. Nic z toho však neučinil. Došlo-li tedy při těžbě dřeva k poškození lesa, narušení půdního krytu, poškození stromů rostoucích v blízkosti přibližovacích linek způsobem a v rozsahu vymezeném podrobně ve výroku napadeného rozhodnutí, byl to právě stěžovatel, který svým opomenutím přivodil výše již uvedený následek, tedy ohrozil životní prostředí v lesích, neboť vlastním zaviněním vytvořil podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2011, č. j. 3 As 11/2011 - 69).“ (pozn. potvrzení provedeno soudem).*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

34. S výše uvedenou žalobní námitkou souvisela i námitka žalobce, že chybí jeden ze základních znaků přestupku, a to zavinění. Soud upozorňuje, že v nyní posuzované věci je rozhodné znění § 4 odst. 1 písm. c) zákona o inspekci, účinné od 1. 7. 2017, dle kterého právnická osoba se dopustí přestupku tím, že vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů. Na rozdíl od znění předmětného ustanovení účinného do 30. 6. 2017, dle kterého platilo, že: „inspekce uloží pokutu až do výše 5 000 000 Kč právnickým nebo fyzickým osobám, které svým jednáním nebo opomenutím ohrozí nebo poškodí životní prostředí v lesích tím, že vlastním zaviněním vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů“, aktuálně platná právní úprava neobsahuje slovní spojení „vlastním zaviněním“. Od 1. 7. 2017 s účinností zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), právnická osoba a podnikající fyzická osoba odpovídá za přestupek objektivně, tj. za porušení právní povinnosti bez ohledu na zavinění. Dle § 20 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky: „Právnická osoba je pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnické osobě se považuje též porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnické osoby.“ Odpovědnost právnické osoby za přestupek není podmíněna zjištěním konkrétní fyzické osoby, která se považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, zejména tehdy, je-li ze zjištěných skutečností zřejmé, že k jednání zakládajícímu odpovědnost právnické osoby za přestupek došlo při činnosti právnické osoby (viz § 20 odst. 6 zákona o odpovědnosti za přestupky). Přičemž i v nyní posuzované věci byl žalobce sankcionován jen a pouze za své zaviněné opomenutí (tj. nesplnění určité zákonné povinnosti) při soustřeďování dříví třetí osobou (které tuto činnost zadal provést), jímž došlo k ohrožení životního prostředí v lesích.
35. Soud shrnuje, že shledal nedůvodnými žalobní námitky uplatněné v části II. žaloby, tedy námitku, že není zřejmé, jaký skutek je žalobci kladen za vinu, že potrestání za opomenutí je u tohoto přestupku vyloučeno, jakož i námitku, že chybí zavinění.
36. V části III. žaloby žalobce namítal, že se nedopustil přestupku dle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o inspekci, ani porušení § 11 odst. 1, § 33 odst. 6 a § 34 odst. 1 lesního zákona, neboť v rozhodnutích správních orgánů absentují souvislosti mezi porušením zákona o inspekci a lesního zákona. Namítal, že k porušení lesního zákona ani nedošlo, lesní zákon počítá s poškozením lesů, které nesmí být nepřiměřené. Rozhodnutí správních orgánů neobsahují, co představuje přiměřené poškození lesa, a kde je hranice mezi přiměřeností a nepřiměřeností.
37. K této námitce soud konstatuje, že z napadených rozhodnutí je zcela zřejmá souvislost mezi porušením lesního zákona a § 4 odst. 1 písm. c) zákona o inspekci. Žalobce má povinnosti vyplývající z lesního zákona, jako je mimo jiné povinnost počínat si tak, aby nedocházelo k ohrožování nebo poškozování lesů (§ 11 odst. 1 zákona o lesích), těžební práce provádět takovým způsobem, který minimalizuje negativní dopady na lesní ekosystém v daném prostředí (§ 33 odst. 6 lesního zákona) a přibližování, uskladnění a odvoz dřeva provádět tak, aby nedocházelo k nepřiměřenému poškozování lesa a ostatních pozemků (§ 34 odst. 1 lesního zákona). Správní orgány shledaly, že tyto povinnosti dle lesního zákona žalobce porušil tím, že nezajistil řádnou ochranu lesa při soustřeďování dříví na lesním pozemku (viz

strana 16 prvostupňového rozhodnutí a strana 8 napadeného rozhodnutí). Zároveň inspekce podrobně popsala, k jakým poškozením a v jakém rozsahu opomenutím žalobce došlo: „Hloubka vytlačených kolejí vyšší jak 25 cm je v lesnické praxi vnímána jako poškození, lesní ekosystém se s tím bude vypořádávat delší dobu. Toto lze dovodit i z odborné literatury např. publikace Vavříček, D., Ulbrich, R., Kučera, A. (2014): *Ochrana půdy v těžebně – dopravní činnosti*. Mendelova univerzita v Brně, Brno. 100 s., ISBN 978-80-7509-148-2...Soustředováním dříví tedy došlo k porušení povrchu půdy pojezdem techniky při spolupůsobení vody, tento proces je nazýván těžebně – dopravní eroze. Dále došlo ke zhutnění půdy, ke změně půdních horizontů a tlaků majících vliv na půdní mykorrhizy a narušení kořenových systémů dosud stojících stromů. Návrat k původním vlastnostem půdy trvá několik let. Nedodržením technologie na méně únosných půdách vznikly koleje, ve kterých se soustřeďuje srážková a podpovrchová voda a okolní lesní porosty jsou zamokřovány. Infekce dřevokaznými houbami na narušeném kořenovém systému a zamokření půdy je příčinou snížení ekologické stability okolních lesních porostů podél lesní sváznice.“ (pozn. podtržení provedeno soudem). Inspekce konstatovala, že žalobce a společnost provádějící těžbu na nežádoucím stavu podíleli rovným dílem: „ČIŽP je toho názoru, že obě společnosti měly vzhledem ke stanovištním a klimatickým znalostem, možnost předejít, zabránit, či zmírnit negativní následky provedené lesní dopravy. Měly průběh prací náležitě kontrolovat, řídit, v případě vzniku škod přijmout náležitá opatření, což se však nestalo.“ Soud v podrobnostech odkazuje na stranu 14 až 16 prvostupňového rozhodnutí. Soud se ztotožnil se závěry správních orgánů a shrnuje, že opomenutím svých povinností dle zákona o lesích, žalobce naplnil skutkovou podstatu přestupku dle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o inspekci, tedy vytvořil podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů na les.

38. Dále žalobce namítal, že k nepřiměřenému poškození ve smyslu lesního zákona nedošlo, a že napadená rozhodnutí neobsahují, co znamená ne/přiměřené poškození. Soud konstatuje, že správní orgány nepřiměřenost poškozování lesa spatřovaly zejména ve vyjetí kolejí o hloubce 50 až 80 cm, a s tím spojené narušení půdního krytu, poškození kořenů stromů rostoucích v blízkosti linky, a zamokřování půdy. Žalovaný na straně 7 napadeného rozhodnutí vysvětlil, že za měřítko, pro posouzení přiměřenosti v případě vytlačených kolejí, považuje hloubku do 25 cm, když uvedl následující: „*Odvolační orgán je ve shodě s inspekcí, že odborná lesnická literatura vnímá za nepřiměřené poškozování lesa již vytlačení kolejí o hloubce nad 25 cm, neboť tím vznikají trvalé deformace půdního tělesa a dochází již k přetrhávání kořenů nacházejících se pod povrchem cesty. V nyní řešeném případě činila hloubka kolejí více než dvojnásobek vpředu uvedeného limitu, není tedy pochyb, že tento stav již nelze za přiměřené opotřebení linky označit. Odvolací orgán nepovažuje způsob vyvážení dřevní hmoty v únoru 2023 z předmětného porostu za postup, který by ve smyslu ust. § 33 odst. 6 lesního zákona minimalizoval negativní dopad na předmětný lesní ekosystém, a zabraňoval zároveň vzniku nepřiměřeného poškozování lesa (ust. § 34 odst. 1 lesního zákona).*“ S výše uvedeným závěrem se soud ztotožňuje, a námitku žalobce, že se v daném případě nejedná o nepřiměřené poškození, považuje za nedůvodnou. Správní orgány s odkazem na konkrétní odborné závěry jasně určily a vysvětlily kritéria pro posouzení přiměřenosti hloubky vytlačených kolejí, což se plně odrazilo i v odůvodnění jejich rozhodnutí; soud proto neshledal, že by v posuzovaném případě správní orgány nesprávně posoudily otázku ne/přiměřené poškozování lesa. Soud v této souvislosti podpůrně odkazuje na odstavec 16. rozsudku NSS ze dne 13. 10. 2015, č. j. 8 As 50/2015-39.
39. K související argumentaci žalobce, že po vyjetí kolejí na lince od 25 cm a více, je nezbytné tuto linku uvést do původního stavu, což žalobce učinil, konstatuje soud následující. Soud se

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

ztotožnil se závěrem správních orgánů, že úpravy linky žalobcem po těžbě jsou kosmetického charakteru, kdy došlo pouze k navrácení vytlačené zeminy do kolejí a urovnání s okolním terénem podle toho, co místní materiál umožnil. Žalovaný navíc ve vyjádření k žalobě k námitce žalobce dovysvětlil, že odůvodnění inspekce vychází z odborné literatury, a že s tvrzením žalobce ohledně potřeby uvést do původního stavu linku při vyjetí kolejí nad 25 cm zčásti souhlasí, uvedl: „*Tato skutečnost je zřejmá z údajů v tabulce na str. 72 až 73 publikace, které se týkají linek trvalého charakteru nacházejících se na obdobných stanovištích. Zároveň se však připouští vznik kolejí jen do hloubky 35 cm, přičemž vytýkaným jednáním došlo k jejich vyjetí do hloubky více než dvojnásobku tohoto mezního parametru. V publikace se zároveň uvádí, že hloubka stopy 15–50 cm je (v závislosti na vlhkosti půdy) již ekologicky riziková.*“ Soud shrnuje, že správní orgány svůj závěr již dostatečně odůvodnily ve svých rozhodnutích s odkazem na odbornou literaturu, samozřejmě by bylo mnohem vhodnější, kdyby žalovaný doprecizoval tuto námitku již ve svém rozhodnutí, a nikoli až ve vyjádření k žalobě, k čemuž soud již není oprávněn přihlédnout. Nicméně žalovaný již v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl nosné důvody, pro které dospěl k názoru o nepřiměřenosti hloubky kolejí. Soud tak nemá za důvodnou ani tuto námitku.

40. V části IV. žaloby žalobce namítal nesprávné právní posouzení věci. Žalobce zopakoval námitku, že odpovědnost za poškození lesů by měl nést ten, kdo konkrétní jednání prováděl a vlastním zaviněním vytvořil podmínky pro působení škodlivých činitelů. Soud konstatuje, že ke stejným námitkám ohledně odpovědnosti za jednání a zavinění se soud již vyjádřil shora v bodě 31. až 35. rozsudku, na což odkazuje.
41. V související námitce žalobce uvedl, že zhotoviteli (pozn. soudu společnosti, která prováděla těžbu) nestanovil, jakým způsobem a jakou těžební mechanizaci má těžbu provádět. Namítal, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci, pokud se nezabývaly smlouvou v tom ohledu, jaké povinnosti smlouva ukládá zhotoviteli. Žalobce uvedl, že smlouva ani zadávací listy na těžební činnosti nepředstavují pokyny zadavatele k použití konkrétní těžební mechanizace. Volba těžební mechanizace je na uvážení smluvního partnera. Soud k této námitce konstatuje, že se správní orgány smlouvou mezi žalobcem a zhotovitelem zabývaly. Žalovaný na straně 11 napadeného rozhodnutí uvedl: „Lesy ČR zároveň neuplatnily dostatečně svá oprávnění vyplývající ze Smlouvy. Např. z čl. III odst. 10 Smlouvy jim vyplývá povinnost postupovat při plnění závazků ze Smlouvy ve vzájemné součinnosti a v dobré víře tak, aby nedošlo ke škodám na majetku či jiným škodám. Z čl. VII odst. 11 a 12 pak Lesům ČR vyplývá (kromě jiného) oprávnění průběžně kontrolovat výkon lesnických činností a činností smluvního partnera prováděných v souvislosti s plněním Smlouvy, a oprávnění omezit či zastavit provádění lesnických činností, jestliže jejich další výkon ohrožuje, nebo by mohl ohrozit, životní prostředí či jiné veřejné zájmy, příp. je-li výkon těchto činností v rozporu s právními předpisy. Pokyn Lesů ČR k omezení nebo zastavení lesnických činností musí být učiněn písemně, a smluvní partner je v takovém případě povinen provádění lesnických činností bezodkladně omezit či zastavit, a to dle pokynů Lesů ČR.“ (pozn. podtržení provedeno soudem). Soud se ztotožnil se závěrem správních orgánů, že žalobce nedostatečně využil svých oprávnění, aby poškození životního prostředí v lesích zabránil (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2020, č. j. 4 As 210/2018 - 46: „*Těchto povinností si ostatně stěžovatel byl dobře vědom, neboť právě proto zakotvil do smlouvy uzavřené se společností JEW A nejen doporučení k použití těžební technologie, ale i ohledně možnosti ovlivňovat průběh těžby a těžebních prací (viz články V a VI smlouvy ze dne 22. 2. 2012, resp. i přílohy č. 1 a č. 2 této smlouvy). Nepostupoval-li však nakonec, v rozporu se zákonnými povinnostmi i s možnostmi danými uvedenou smlouvou, tak, aby k ohrožení životního prostředí v lesích nedošlo, jeho odpovědnost je dána.*“

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Nemůže se jí proto vyhnout prostým tvrzením, že vlastní těžební činnosti, jež se negativně odrazily na životním prostředí, uskutečnil jiný subjekt, jeho smluvní partner. Činnost uvedené společnosti stěžovatel měl a mohl kontrolovat, usměrňovat, popřípadě i její práce pozastavit a určit použití vhodnějších technologií a provedení prací za vhodnějších klimatických podmínek. Nic z toho však neučinil.“ Soud shrnuje, že žalobce se nemůže vyhnout odpovědnosti za správní delikt poukazem na smluvní ujednání, dle kterého je volba těžební mechanizace (technologie soustředování dříví) na uvážení smluvního partnera (srov. s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 1. 1997, č. j. 7 A 185/94-23, srov. i bod 33 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2017, č. j. 9 As 155/2016-224). Nemůže se zprostit odpovědnosti ani tvrzením, že se na těžebních činnostech nepodílel ani je neřídil. Ze zákona mu svědčí veřejnoprávní povinnosti, těžební činnosti a jejich průběh po celou dobu tak měl kontrolovat a usměrňovat. Nepostupoval-li však, v rozporu se zákonnými povinnostmi i s možnostmi danými smlouvou tak, aby k ohrožení životního prostředí v lesích nedošlo, jeho odpovědnost je dána.

42. Pro úplnost soud konstatuje, že žalobce vyvážení dřevní hmoty na jeden týden zastavil, v žalobě sám uvedl, že z důvodu oteplení byly prováděné práce dokonce přerušeny. Správní orgány si byly této skutečnosti rovněž vědomy, žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl: *„Z obsahu Námitek proti kontrolním zjištěním ze dne 11.4.2023 je pouze zřejmé, že vyvážení dřevní hmoty bylo v době oblevy na pokyn revírnicka a hajného zastaveno celkem na 1 týden, a to z důvodu přesunu těžebních strojů do jiného porostu, kde byl únosnější terén, a z důvodu údržby a opravy vyvážecího traktoru.“*. Žalobce si tedy byl vědom toho, že došlo k oteplení a klimatické podmínky nejsou pro realizaci soustředění dříví vhodné. Soud se ztotožnil se závěrem správních orgánů, že žalobce měl práce přerušit do doby vhodnější, případně zvolit takový technologický postup, aby k poškozování lesní svážnice nedošlo (viz strana 15 a 18 prvostupňového rozhodnutí). Ke zmíněné oblevě nicméně správní orgány přihlédly jako k polehčující okolnosti, tato však nezabavuje žalobce zcela odpovědnosti za přestupkové jednání. Za problematické správní orgány považovaly rovněž velké množství dřeva určeného k těžbě, a to v krátkém časovém úseku. Žalobce jakožto největší lesnický subjekt, pověřený obhospodařováním státních lesů, jednak měl vědět, že při zadaném objemu těžby pro přibližování v krátkém časovém úseku může dojít k nežádoucímu stavu, a tomuto předejít, jednak při vznikajících škodách měl práce ihned přerušit do doby vhodnější. Přičemž klimatické podmínky, včetně možnosti oteplení v únoru, a stav přibližovací linky měly být žalobci taktéž známy vzhledem k jeho odborné činnosti. Soud tak neshledal důvodným ani obecné tvrzení žalobce, že přerušit práce do vhodné doby lze pouze v teoretické rovině a prakticky je toto při péči o les nereálné.
43. Vzhledem k výše uvedenému, soud nevěšel ani na námitku žalobce, že naplnil a prokázal splnění podmínek pro liberaci dle § 21 odst. 1 zákona o přestupcích. Dle tohoto ustanovení platí, že *právnícká osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila*, žalobce by tedy musel vynaložit veškeré potřebné úsilí, které bylo možno po něm požadovat, aby přestupku zabránil ještě před tím, než k němu vůbec došlo. Soud přitom nemá v nyní projednávané věci za to, že by žalobce prokázal, že skutečně učinil vše, co bylo v jeho možnostech, aby poškození životního prostředí v lesích v rozhodném období na dané lokalitě zabránil. O žádných přijatých preventivních opatřeních ani ničeho netvrdil.
44. K návrhu žalobce provést znalecký posudek ze dne 8. 4. 2024 k důkazu, jímž měl žalobce v úmyslu prokázat, že smluvním partnerem zvolená těžební mechanizace a technologie

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

soustředování dříví byla vhodná, konstatuje soud následující. Správní orgány žalobci a společnosti JD a.s. (tj. zhotoviteli) nevyčítaly pouze nevhodný způsob těžby a soustředování dřeva, nýbrž, že: „v kombinaci zadání velkého množství dřeva určeného k těžbě v krátkém časovém úseku, nesprávné doby a způsobu použité technologie při soustředování... obě společnosti (pozn. soudu žalobce a jeho smluvní partner) měly vzhledem ke stanovištním a klimatickým znalostem, možnost předejít, zabránit, či zmírnit negativní následky provedené lesní dopravy. Měly průběh prací náležitě kontrolovat, řídit, v případě vzniku škod přijmout náležitá opatření, což se však nestalo.“ Soud tak považuje provedení znaleckého posudku, kterým by bylo prokázáno, že smluvním partnerem zvolená technologie byla vhodná, za nadbytečný. I kdyby se prokázalo, že zvolená technologie je vhodná do předmětného terénu, klimatické podmínky rozhodně vhodné nebyly, čehož si byl vědom i sám žalobce, když práce při oblevě přerušil.

45. V části V. žaloby žalobce namítal, že správní řízení trpí vadou a zjištěný skutkový stav nemá oporu ve spisu. Uvedl, že dne 19. 9. 2023 se konalo na předmětné lince ústní jednání, o němž pak inspekce vyhotovila protokol. Žalovaný na straně 5 napadeného rozhodnutí konstatoval, že: „Z obsahu protokolu sepsaného inspekcí je zřejmé, že byl vyhotoven až po ukončení ústního jednání bez přítomnosti zástupců Lesů ČR a společnosti. Protokol tudíž není opatřen jejich podpisy a chybí uvedení důvodů, proč tak neučinili. Jelikož v protokolu nejsou uvedeny námitky zúčastněných subjektů proti jeho obsahu, není zřejmé, zda některý ze zástupců Lesů ČR a společnosti hodlal toto své právo v rámci ústního jednání uplatnit, či nikoli.“, žalovaný rovněž připustil, že: „inspekce při vyhotovení protokolu nepostupovala v souladu s právními předpisy“. Žalobce tak nesouhlasil s konečným závěrem žalovaného, že nesprávný postup inspekce nemá na řádné zjištění věci významný vliv. Žalobce namítal, že pokud protokol o ústním jednání neobsahuje náležitosti vyžadované správním řádem, nelze jej jako důkaz použít. Skutkový stav, ze kterého vycházel žalovaný i inspekce nemá oporu ve spisu. Namítal, že při ohledání na místě 19. 9. 2023 již nebylo možné zjistit, zda vůbec došlo k tvrzenému poškození kořenových systémů, resp. konkrétní rozsah tohoto poškození.
46. Soud konstatuje, že protokol o ústním jednání před správním orgánem je veřejnou listinou. Protokolem správní orgán osvědčuje průběh procesního úkonu. Náležitosti protokolu správního orgánu stanoví § 18 správního řádu; jsou jimi, mimo jiné, i podpis úřední osoby, popř. osoby, která byla pověřena sepsáním protokolu, a dále všech osob, které se jednání nebo provedení úkonu zúčastnily. Dle odst. 3 téhož ustanovení se odepření podpisu, důvody odepření a námitky proti obsahu protokolu v protokolu zaznamenávají. Z této věty lze usuzovat, že chybějící podpis osoby, která se na jednání zúčastnila, ale odmítne protokol podepsat, je zákonem předvídaná situace. Nejedná se o nezbytnou náležitost protokolu (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 3. 2017, č. j. 7 As 146/2016-29 a rozsudek NSS ze dne 15. 4. 2015, č. j. 1 As 12/2015-30, bod [23] až [26]).
47. Soud ze správního spisu ověřil, že ústního jednání dne 19. 9. 2023 se za žalobce zúčastnili Ing. J. S., Ing. P. K., Ing. R. K., Ing. R. M. V protokolu se uvádí, že účastníci prošli přibližovací linku, následně doplnili její popis, při kterém bylo vycházeno ze Záznamu o úkonech předcházejících kontrole, č. j. ČIŽP/42/2023/1105, ze dne 1. 3. 2023 a z Protokolu o kontrole, č. j. ČIŽP/42/2023/1605, sepsaném dne 29. 3. 2023. Stěžejní zjištění, která inspekce při ústním jednání učinila jsou: „V lesním porostu 106 A a 10/1d byly po celé délce 227 m zjištěny poškozené a přetrhané kořenové systémy smrků rostoucích při lince. Celkem bylo takto poškozeno 23 stromů. V lesním porostu 106 A a 4 byly po celé délce 86 m zjištěny přetrhané kořenové systémy smrků rostoucích při lince. Poškození bylo zjištěno u 11 stromů...Poškozené

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

kořenové systémy byly počítány pouze u stromů k lince přilehlých vzdálených od přibližovací linky do 2,5 metru“. Dále se v protokolu ze dne 19. 9. 2023 uvádí, že inspekce požadovala od účastníků jednání popis, v jakém stavu byla přibližovací linka před zahájením práce, a že zástupci žalobce navrhli, že vyjádření zašlou písemně po obdržení protokolu z ústního jednání. Soud ověřil, že protokol za inspekci podepsali Ing. J. V. a J. N. Podpisy osob zúčastněných na ústním jednání za žalobce chybí, naopak je zřejmé, že protokol byl žalobci odeslán datovou schránkou. Z uvedeného je zřejmé, že postup inspekce nebyl zcela v souladu se zákonem, když protokol nebyl podepsán osobami zúčastněnými jednání za žalobce. Nicméně dle judikatury Nejvyššího správního soudu lze dovodit, že se nejedná o nezbytnou podstatnou náležitost protokolu. Rozhodující v daném případě je, že žalobce protokol obdržel a podal vyjádření k zápisu z ústního jednání ze dne 2. 10. 2023. V tomto vyjádření žalobce k protokolu toliko namítal, že nelze konstatovat, že by byly všechny stromy v kořenovém systému poškozené. Ve svém odvolání pak tuto námitku zopakoval, kdy uvedl: „na místě nebyl zjištěn žádný strom, který by byl prokazatelně poškozen v předmětném období, nebyl stanoven konkrétní rozsah poškození kořenových systémů“. Stejnou námitku uvedl i v žalobě. Soud konstatuje, že na ústním jednání dne 19. 9. 2023 byl zjištěn a v protokolu pak zachycen počet stromů, které se nacházely podél linky, naproti tomu skutečnost, že došlo k poškození kořenových systémů stromů a v jakém rozsahu, vyplývá z jiného podkladu, a to ze Záznamu o úkonech předcházejících kontrole, č. j. ČIŽP/42/2023/1105, ze dne 1. 3. 2023.

48. Obdobně se vyjádřil i žalovaný v napadeném rozhodnutí k námitce žalobce, tj. že konkrétní rozsah poškození kořenových systémů u jednotlivých stromů již nebylo možné při ústním jednání dne 19. 9. 2023 (z něhož byl protokol vyhotoven) zjistit, neboť k úpravě linky po těžbě došlo již v březnu 2023. Žalovaný považoval za zásadní okolnost, že inspekce při ústním jednání dne 19. 9. 2023 postavila na jisto, že se podél dotčené části linky nacházelo 34 stromů. Soud konstatuje, že počet stromů, resp. způsob, jakým inspekce dospěla k údají 34 stromů, žalobce ve vyjádření k obsahu protokolu, ani v odvolání, ani v žalobě nesporeoval. Namítal pouze, že rozsah poškození kořenových systémů již nebylo možné zjistit, a že chybí důkaz prokazující poškození stromů. Soud zdůrazňuje, že rozsah poškození kořenů je dostatečně patrný z fotodokumentace přiložené k Záznamu o úkonech předcházející kontrole ze dne 1. 3. 2023, která je součástí správního spisu. Ze Záznamu o úkonech předcházející kontrole ze dne 1. 3. 2023 vyplývá, že při vyvážení dřeva došlo k poškození lesního smyku (sběrné linky) v délce 343 m, přičemž vzdálenost byla zaměřena pomocí GPS. Na přiložených fotografiích jsou zřetelně vidět vyjeté koleje, na některých místech se stojatou vodou, a rovněž jsou zřetelně vidět přetrhané kořeny stromů stojících při lince. Soud tedy o skutečnosti, že při přibližování dřeva došlo k poškození půdního krytu a zpřetrhání kořenů stromů rostoucích podél linky, nemá pochyb.
49. Pokud tedy žalobce počet stromů zjištěný inspekci nenamítal, samotné následné tvrzení o absenci jeho podpisu, ač pravdivé, není schopno samo o sobě vyvrátit presumovanou správnost obsahu protokolu ze dne 19. 9. 2023 (srov. bod [26] rozsudku NSS ze dne 15. 4. 2015, č. j. 1 As 12/2015-30). Tedy obsahu protokolu, co se týče zjištěného počtu 34 stromů. Námitka žalobce ohledně rozsahu poškození kořenového systému stromů by byla důvodná pouze v tom případě, že by rozsah poškození vyplýval toliko z protokolu o jednání ze dne 19. 9. 2023, což jak vysvětleno shora nebylo. Jak konstatovaly správní orgány, v září 2023 (tj. i v době konání ústního jednání 19. 9. 2023) již byla linka dávno po úpravě, a rozsah poškození kořenových systémů tak nebyl patrný, a tento tak z protokolu nevyplývá, nýbrž

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

ze Záznamu o úkonech předcházející kontrole ze dne 1. 3. 2023. Námitky žalobce v tomto směru tak soud shledal nedůvodnými.

50. Žalobce přiložil k žalobě fotografie, které mají zobrazovat stav linky po těžebních činnostech, jenž nejsou součástí správního spisu. Tyto fotografie ovšem nenavrhnul provést k důkazu. Nadto soud považuje za nadbytečné provádět k důkazu tyto fotografie, když z logiky věci nelze učinit skutkové závěry o poškození kořenových systémů stromů v době rozhodné pro danou věc, pro kterou je rozhodný stav linky před její úpravou, a nikoliv po její úpravě. Fotografie přiložené k Záznamu o úkonech předcházející kontrole ze dne 1. 3. 2023, z Protokolu o kontrole ze dne 29. 3. 2023, a z Protokolu o jednání ze dne 19. 9. 2023 poskytují soudu dostatečný obraz o stavu linky před úpravou a po úpravě.
51. V související námitce žalobce namítal, že žalovaný mu odejmul právo vyjádřit se k doplněnému dokazování a závěrům správních orgánů. Žalobce poukázal na odůvodnění žalovaného na straně 6 napadeného rozhodnutí: *„inspekce v protokolu, a ani v odůvodnění rozhodnutí, neuvedla, na základě čeho stanovila pro určení počtu poškozených stromů jejich vzdálenost od linky do 2,5 m. Odvolací orgán toto nepovažuje za zásadní pochybení, které by mohlo mít za následek nepřezkoumatelnost postupu inspekce při stanovení uvedeného limitu. Z úřední činnosti je mu známo, že tento číselný údaj vychází z obecných požadavků na ochranu kořenového systému dřevin při výkopech rýh nebo stavebních jam, obsažených v České technické normě Technologie vegetačních úprav v krajině – ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch při stavebních pracích činnostech (ČSN 83 9061). V předmětném materiálu se uvádí, že odkopávky půdy v kořenovém prostoru stromu je možné bez zvýšeného rizika poškození stromu realizovat ve vzdálenosti minimálně 2,5 m od paty jeho kmene. Vzhledem k tomu, že inspekce je specializovaným orgánem státní správy, který musí být k plnění svých úkolů odborně vybaven, odvolací orgán má za to, že vycházela právě z uvedeného podkladu.“* Žalobce namítal, že žalovaný poprvé až v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí zásadní úvahy ohledně použití technické normy ČSN 83 9061. Dle žalobce však uvedenou normu ČSN 83 9061 nelze aplikovat na lesní porost. Předmětný porost, u něhož mělo dle závěru inspekce dojít k ohrožení životního prostředí, je v současné době v mýtním věku. Zásahy, které zde byly provedeny, představují první fázi obnovy tohoto porostu. Cíleně zde probíhá těžba za účelem prosvětlení porostu pro umožnění odrůstání mladých stromků. Využití normy je dále dle žalobce podmíněno prováděním stavebních prací.
52. Soud přisvědčil žalobci, že prvostupňové rozhodnutí neobsahuje vysvětlení, na základě jakých důvodů či zdrojů inspekce při stanovení rozhodného počtu poškozených stromů použila pro jejich mezní vzdálenost od linky právě údaj 2,5 metru od linky. Žalovaný odůvodnění prvostupňového rozhodnutí v tomto směru doplnil. Dle názoru soudu se jedná o významné doplnění, neboť vzdálenost 2,5 metru od linky byla určující pro stanovení počtu poškozených stromů, jenž se promítl do skutkové věty přestupku a potažmo tak determinoval i výši uložené sankce. Odůvodnění žalovaného s odkazem na Českou technickou normu ČSN 83 9061 bylo pro žalobce zcela novou okolností, kterou zjistil až z odůvodnění napadeného rozhodnutí. Správní řád samozřejmě nevyklučuje, aby správní orgán v řízení o řádném opravném prostředku doplňoval prvostupňové rozhodnutí o další úvahy, či vyjasňoval již zjištěný skutkový stav obstaráním dalších důkazů. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů totiž tvoří jeden celek; proto může odvolací orgán nahradit část odůvodnění orgánu prvního stupně vlastní úvahou a korigovat tak určitá dílčí „argumentační zaškobrtnutí“ podřízeného správního orgánu v případě, kdy prvostupňové rozhodnutí potvrzuje (srov. též rozsudek NSS ze dne 16. 8. 2018, č. j. 1 As 165/2018-40).

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

V daném případě ovšem soud neshledal, že by se jednalo o pouhé upřesnění či rozvedení úvahy prvostupňového správního orgánu. Inspekce ke způsobu stanovení počtu stromu totiž nic konkrétního ve svém rozhodnutí neuvedla. Argumentace žalovaného ohledně stanovení vzdálenosti minimálně 2,5 m od paty kmene stromu dle normy ČSN 83 9061 byla tak pro žalobce zcela nová. Dle názoru soudu tímto došlo ze strany žalovaného k nahrazení činnosti prvostupňového správního orgánu, ke kterému se žalobce neměl možnost vyjádřit. Rozhodnutí žalovaného tak bylo pro žalobce překvapivé. Soudu tak dospěl k názoru, že uvedeným postupem došlo k porušení zásady předvídatelnosti rozhodnutí, resp. k porušení zásady dvojinstančnosti správního řízení, kdy toto pochybení je natolik zásadní intenzity, že odůvodňuje zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, protože v jeho důsledku mohlo být do právní sféry žalobce negativním způsobem definitivně zasázeno.

53. Naopak co se týče námitky žalobce, že žalovaný opakovaně v napadeném rozhodnutí doplňuje novou argumentaci ohledně stability lesního ekosystému (viz strana 9 napadeného rozhodnutí), tuto námitku shledal soud nedůvodnou. Argumentaci týkající se stability lesního ekosystému či lesních porostů uvedla již v prvostupňovém rozhodnutí inspekce (viz strana 14 prvostupňového rozhodnutí). Žalovaný na straně 9 napadeného rozhodnutí tuto argumentaci pouze rozvedl. Dále žalobce na svou obranu uvedl, že pokud došlo ke zvýšení zadržování vody v půdě, tak by to bylo zcela v souladu s koncepcí strategických dokumentů ochrany přírody (např. vytváření tůňek a tůní v porostech a podél cest je vnímáno jako pozitivní). Žalobce dále uvedl, že stromy jsou neustále ve styku s houbami, kdy většinou se nejedná o patogeny, ale o houby mykorrhizní (tzn. s pozitivním vlivem na jejich růst). Shrnutí, že v daném případě se jedná o les, v němž se působením zásahu naopak vitalita zvýšila. Tuto argumentaci soud shledává nepřesvědčivou až účelovou. Soud opakuje, že rozsah poškození kořenů stromů a poškození půdního krytu o hloubce 50 až 80 cm je zcela zřejmý z fotografií přiložených v Záznamu o úkonech předcházející kontrole ze dne 1. 3. 2023. Vyjeté koleje se stojatou vodou nelze považovat za tůně či tůňky. Zpřetrhané kořeny stromů rozhodně nesvědčí o zvýšení vitality okolního lesního porostu. Soud se naopak ztotožnil s podrobným popisem poškození a možného dalšího negativního ovlivnění lesního porostu tak, jak je popsala inspekce na straně 14. prvostupňového rozhodnutí a doplnil, resp. lehce korigoval žalovaný na straně 9 napadeného rozhodnutí: *„závěru inspekce o snížení „ekologické stability sousedících lesních porostů“ odvolací orgán poznamenává, že inspekce měla patrně na mysli ekologickou stabilitu lesního ekosystému (nikoli lesních porostů), neboť „ekologickou stabilitou“ je myšlena schopnost ekosystému zachovávat si své přirozené vlastnosti a funkce a vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli. Odvolací orgán nemá pochyb, že vytýkané jednání bude mít na vlastnosti dotčené části lesního ekosystému i na vzájemné vazby mezi jeho základními složkami negativní vliv... Odvolací orgán dále doplňuje, že snížení stability sousedících stromů v důsledku poškození kořenových systémů, obrození navazujících lesních porostů šířením infekce dřevokaznými houbami z těchto poškozených stromů, a snížení růstových schopností stromů vlivem podmáčení terénu, může mít za následek zvýšené nebezpečí napadení těchto stromů škodlivými hmyzími škůdci a jejich následné odstranění. V důsledku prořezávání dotčených porostů se pak zvyšuje riziko působení větru a sněhu v těchto porostech.“*
54. Soud dále přisvědčil námitce žalobce, že prvostupňové rozhodnutí obsahuje nadbytečnou a matoucí část výroku týkající se eroze a smyvu zeminy, která není podložena důkazy. Inspekce ve výroku prvostupňového rozhodnutí uvedla větu: *„K vodní erozi došlo v její západní svažitéjší části v lesním porostu 106Aa porostní skupina 4a, kdy zde v průběhu práci docházelo ke smyvu zeminy na bezlesí 102.“* Žalovaný na straně 9 napadeného rozhodnutí námitce žalobce částečně přisvědčil, uvedl: *„Odvolací orgán nejprve konstatuje, že uvedení*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

těchto skutečností ve výrokové části považuje za nadbytečné a matoucí. Jedná se o dokreslení závažnosti vytrýkaného skutku a tato okolnost náleží podle ust. § 68 odst. 3 správního řádu do odůvodnění rozhodnutí. Odvolací orgán připouští, že inspekce toto své tvrzení neopírá o žádný konkrétní podklad obsažený ve spisu, tuto okolnost však nepovažuje z hlediska řešené věci za podstatnou. Jak bylo uvedeno vpředu, ohrožení životního prostředí v lesích není zapotřebí prokazovat vznikem konkrétních škodlivých dopadů (to je zapotřebí v případě prokazování poškození životního prostředí v lesích), a inspekce tuto skutečnost použila pouze pro dokreslení neutěšeného stavu v předmětné lokalitě.“ (pozn. podtržení provedeno soudem). Soud akcentuje, že pokud tvrzení inspekce ohledně vodní eroze a smyvu zeminy na bezlesí není podloženo konkrétním důkazem, nemůže být obsaženo ve skutkové větě výroku rozhodnutí. Poškození či pouze ohrožení životního prostředí je třeba řádně prokázat (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 7. 2008, č. j. 1 As 15/2007-141: „subjekt vytváří vlastním jednáním podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů; zákon však vyžaduje také, aby toto jednání (ve formě konání nebo opomenutí) způsobilo předvídaný následek. Zákon za tento následek výslovně považuje „ohrožení nebo poškození životního prostředí v lesích“. (...) Je třeba tedy důkazu o tom, že vznikl následek (ohrožení, poškození), který zákon sankcionuje. Z toho pak přirozeně plyne, že správní orgán v řízení o správním deliktu následek jako znak objektivní stránky deliktu musí také řádně prokázat, jednak proto, aby odpověděl na otázku, zda se vůbec o delikt jedná, jednak proto, aby mohl posoudit druh, výměru, případně způsob výkonu ukládané sankce. Soud je pak povinen k řádné žalobní námitce se zabývat tím, zda správní orgán také v naznačeném směru provedl dokazování; pouze ze samotného, byť prokazaného jednání subjektu nelze ještě usoudit na spáchání deliktu.“ (pozn. podtržení provedeno soudem). Žalovaný by měl doplnit dokazování ohledně eroze a smyvu zeminy na bezlesí, či tuto větu z výroku prvostupňového rozhodnutí vypustit. Vzhledem k tomu, že inspekce promítla následek v podobě vodní eroze a smyvu zeminy přímo do výroku, tato skutečnost ovšem neměla oporu ve skutkových zjištěních obsažených ve správním spise, soudu nezbyvá než žalobou napadené rozhodnutí zrušit dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění.

55. Soud naopak nepřisvědčil námitce žalobce ohledně začlenění nových důkazních prostředků do spisu, a to videí zveřejněných v roce 2023 Českou televizi – pořad „Události v regionech“ ze dne 2. 3. 2023 a „Události“ ze dne 2. 6. 2023. Žalobce namítal, že mu bylo odepřeno právo se s těmito důkazy seznámit a vyjádřit se k nim, když výzva žalovaného ze dne 24. 1. 2024 obsahovala v příloze pouze print screen obrazovky, tj. bez informace o založení videí do spisu. Soud ze správního spisu ověřil, že listina Seznámení s novými podklady v řízení ze dne 24. 1. 2024 obsahuje informaci o zařazení do spisu následujících podkladů: „Snímek obrazovky ze dne 23.1.2024 s odkazem na pořad České televize „Události v regionech“ ze dne 2.3.2023, část „Poškození lesních cest v CHKO Šumava“, tj. <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10118379000-udalosti-v-regionech-praha/223411000140302/cast/965681/>“ a „Snímek obrazovky ze dne 19.1.2024 s odkazem na pořad České televize „Události“ ze dne 2.6.2023, část „Pokuty za poškození půdy“, tj. <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1097181328-udalosti/223411000100602/cast/983332/>“, a výzvu žalobce k vyjádření se k nim. Ze sdělení žalovaného je zřejmé, že do spisu zařadil videa (pořady) odvysílané Českou televizi, je uveden název pořadu, a dokonce link na pořad. Námitku žalobce, že nevěděl, k čemu se má vyjádřit a o založení videí do spisu, soud považuje za ryze účelovou.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

56. V části VI. žaloby žalobce namítal, že výše uložené pokuty je nepřiměřená, soud však pro předčasnost s ohledem na shora uvedené právní posouzení věci, kde konstatoval zásadní nedostatky ve zjištěném skutkovém stavu věci, potažmo i podstatné vady skutkové věty ve výroku prvostupňového správního rozhodnutí, již nepřistoupil k vypořádání dané námítky. Na stanovení druhu či výše stanovené sankce bude mít bezesporu vliv nově zjištěný a pro rozhodnutí podstatný skutkový stav věci, potažmo i nově formulovaný obsah výroku rozhodnutí.
57. Soud nad rámec uvedeného dodává, že podle ustálené judikatury jak správních soudů, tak Ústavního soudu, povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Podstatné je posouzení jádra případu a poskytnout odpověď na základní námítky, které v sobě mohou v některých případech konzumovat i odpověď na námítky dílčí a související (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 As 79/2012-54, ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 182/2012-58, ze dne 19. 2. 2014 č. j. 1 Afs 88/2013-66). Dle Ústavního soudu „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ [nález sp. zn. III. ÚS 989/08 ze dne 12. 2. 2009 (N 26/52 SbNU 247)]. Městský soud ve světle citované judikatury v dané věci postupoval, neboť vypořádal podstatu žalobních námitek a nestíhá jej tudíž povinnost reagovat i na všechny další dílčí námítky vznesené žalobcem.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

58. Na základě výše uvedených skutečností soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V novém řízení tak žalovaný umožní žalobci se vyjádřit k novému názoru týkající se rozhodné vzdálenosti 2,5 metru od linky pro stanovení počtu poškozených stromů (body 51 a 52 tohoto rozsudku) a zároveň buď doplní důkazy k prokázání závěru o eroze a smyvu zeminy na bezlesí, či tuto větu z výroku prvostupňového rozhodnutí vypustí (bod 54 tohoto rozsudku).
59. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, soud mu proto přiznal náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000,- Kč. Soud tak uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši ve stanovené lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem

Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. 11. 2025

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu